

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/10/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111224459
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8111224459.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu O. B., bytom V. XX, O., právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Lukáčom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Prešove, Hlavná 19 proti žalovanému RNDr. Q. K., bytom A. X, O., právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou LAWCORP, s r.o., so sídlom v Bratislave, Búdková cesta 22, IČO:36 847 437 o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 13C 199/2011 - 57 zo dňa 26.10.2011, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby.

M e n í rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 1.174,33 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 11.306,82 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet jeho právneho zástupcu.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, že žalobca podanou žalobou žiadal aby súd určil, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, k.ú. O. ako parcely KN č. 712 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 434 m², KN číslo 713/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 54 m² a bytového domu súpisné číslo 3325 na parcele KN č. 712. Uviedol, že na základe kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam zo dňa 14.07.2005, žalovaný od neho odkúpil nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k. ú. O.. Vklad vlastníckeho práva k uvedeným nehnuteľnostiam bol povolený dňa 11.08.2005. Tieto nehnuteľnosti boli neskôr zapísané na LV č. XXXXX. Ako vyplýva z článku III. kúpnej zmluvy, kúpna cena mala byť zaplatená tak, že prvú časť kúpnej ceny vo výške 2.500.000,- Sk zaplatil žalovaný pri podpise zmluvy a zvyšok kúpnej ceny vo výške 6.030.000,- Sk mal žalovaný zaplatiť žalobcovi ako predávajúcemu do 15 dní odo dňa povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, t.j. najneskôr do 26.08.2005. Podľa toho istého článku kúpnej zmluvy v prípade, ak kupujúci neuhradí druhú časť kúpnej ceny v celej výške v lehote 15 dní odo dňa povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, má predávajúci právo od tejto zmluvy odstúpiť. Vzhľadom k tomu, že do 21.12.2005 žalovaný nezaplatil zostatok kúpnej ceny vo výške 30.000,- Sk, žalobca využil citované ustanovenie kúpnej zmluvy a listom zo dňa 21.12.2005 od zmluvy odstúpil. Žalovaný si svoju povinnosť splnil dňa 21.12.2005. Žalovaný s podanou žalobou žalobcu nesúhlasil. Namietal, že údajné odstúpenie od zmluvy malo byť žalovanému doručené v čase, keď už bola celá kúpna cena

zaplatená, pretože žalovaný zaplatil zvyšných 30.000,- Sk dňa 21.12.2005 a teda žalobca už nemal právo odstúpiť od zmluvy. Žalovaný popieral, že by mu bolo doručené nejaké odstúpenie od zmluvy od žalobcu. Postup žalobcu žalovaný považoval za rozporný s dobrými mravmi, pretože žalovaný od roku 2005 do predmetnej nehnuteľnosti investoval raz takú sumu, za ktorú túto nehnuteľnosť kúpil.

Súd ďalej poukázal na to, že v danej právnej veci súd rozhodol rozsudkom č.k. 13C 211/2008-62 zo dňa 25.02.2009 tak, že žalobu zamietol. Následne podal žalobca odvolanie a odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil rozsudkom č.k. 3Co 85/2009-111 zo dňa 09.09.2009. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 03.03.2011 bol rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 09.09.2009 zrušený. Následne Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 10.08.2011 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Následne súd poukázal na výsluch účastníkov, listinné dôkazy odstúpenie od zmluvy, potvrdenie o doručení odstúpenia od zmluvy, potvrdenie o platení kúpnej ceny a citoval ust. § 48 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 497 Občianskeho zákonníka. Súd mal za preukázané, že účastníci konania uzavreli zmluvu o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dňa 14.07.2005. Žalobca bol predávajúci, žalovaný bol kupujúci, predmetom zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX, k.ú. O.. Z článku III. vyplýva spôsob zaplataenia kúpnej ceny. Časť kúpnej ceny bola zaplatená pri uzavretí zmluvy, druhá časť mala byť zaplatená do 15 dní od povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V konaní bolo preukázané, že žalovaný nedodrжал dojednanú lehotu na zaplataenie druhej časti kúpnej ceny - ku dňu 21.12.2005 nebola zaplatená časť kúpnej ceny vo výške 30.000,- Sk. Žalovaný dňa 21.12.2005 vyhotovil písomné odstúpenie od zmluvy z dôvodu nezaplataenia kúpnej ceny v dohodnutej lehote a toto odstúpenie doručoval poštou žalovanému. V konaní bolo preukázané, že toto odstúpenie sa dostalo do dispozície žalovaného (prevzala ho zrejme jeho manželka), a teda bez ohľadu na to, či ho žalovaný fyzicky prevzal, je možné usúdiť, že toto odstúpenie sa dostalo do dispozície sféry žalovaného, a preto sa považuje za doručené. Toto vyplýva z vysloveného právneho názoru jednak Ústavného súdu ako aj odvolacieho súdu. Z právneho názoru odvolacieho súdu ďalej vyplýva, že od zmluvy nemôže odstúpiť ten kto prijal hoci len čiastočné plnenie. V danom prípade bolo v konaní preukázané, že žalobca prijal od žalovaného čiastočné plnenie - prvú splátku kúpnej ceny a prevažnú časť druhej splátky kúpnej ceny, a preto žalobca nemal právo odstúpiť od zmluvy pre nezaplataenie zvyšku kúpnej ceny (na toto ustanovenie rovnako poukázal vo svojom rozhodnutí aj Ústavný súd Slovenskej republiky). Ak teda žalobca nemal právo odstúpiť od zmluvy, ale urobil tak, je toto odstúpenie neplatné pre rozpor so zákonom. Vlastníkom nehnuteľnosti je naďalej žalovaný, a preto súd žalobu zamietol.

Prvostupňový súd navyiac zdôraznil, že v ust. § 497 Občianskeho zákonníka je upravené odstúpenie od zmluvy na základe dohody zmluvných strán. Ustanovenie § 497 Občianskeho zákonníka nezakladá možnosť odstúpenia od zmluvy, táto možnosť vyplýva už z § 48 Občianskeho zákonníka. Ust. § 497 Občianskeho zákonníka dáva účastníkom zmluvy právo pre prípad dojednaného odstúpenia od zmluvy dojednať aj odstúpené. Ďalšia úprava (druhá veta) tohto ustanovenia je všeobecná a vzťahuje sa na všetky prípady odstúpenia od zmluvy (či s odstúpným alebo bez neho). Dojednanie odstúpeného pre prípad odstúpenia od zmluvy je prísnejším zmluvným dojednaním ako len samotná možnosť odstúpenia od zmluvy. V prípade odstúpenia od zmluvy, zmluva odstúpením zaniká, účastníci majú len povinnosť vrátiť si všetko, čo podľa zmluvy plnili. V prípade odstúpenia od zmluvy, kde bolo dojednané odstúpené, účastník, ktorý odstúpuje musí navyiac zaplatiť odstúpené - dojednanú finančnú čiastku. Pokiaľ teda ust. § 497 Občianskeho zákonníka nedáva možnosť odstúpiť od zmluvy účastníkovi po prijatí čiastočného plnenia ani keď by bol ochotný poskytnúť odstúpené, o to viac to musí platiť v prípadoch, kedy odstúpené dojednané nebolo.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V konaní bol úspešný žalovaný, a preto mu súd priznal náhradu trov konania vo výške 11.306,82 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Bol toho názoru, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a samotné rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd prvého stupňa vyložil aplikáciu § 479 Občianskeho zákonníka nekonformným spôsobom, ktorý je v rozpore so súdnou praxou. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, z ktorých vyplýva, že ustanovenie § 497 <<http://www.beck-online.cz/legalis/document-view.seam?>

type=html&documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmnbzg4&conversationId=30421> Občianskeho zákonníka upravuje prípady, kedy si účastník dohodol odstúpenie od zmluvy a dojednal pre ten prípad odstúpené. <<http://www.beck-online.cz/legalis/document-view.seam?type=html&documentId=nnptembqhfpyw6bon5shg5dvobxgk&conversationId=30421>> Len v týchto prípadoch je možné aplikovať druhú vetu tohto ustanovenia o nemožnosti odstúpenia od zmluvy. Uviedol, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z relevantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Bol toho názoru, že súd nesprávne rozhodol o trovách konania, lebo nesprávne uviedol počet vykonaných úkonov a nesprávne určil výšku jedného úkonu. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať žalobcovi náhradu trov konania.

Žalovaný k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že tvrdenia žalobcu, že súd prvého stupňa vyložil aplikáciu ust. § 479 Občianskeho zákonníka ústavne nekonformným spôsobom, ktorý je v rozpore s ustálenou súdnou praxou je nesprávne. Tvrdenie žalobcu, ktoré podložil rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky nie je správne z dôvodu, že táto právna doktrína občianskeho práva sa v Slovenskej republike vyvíjala rozdielne ako v Českej republike. Bol toho názoru, že ak sa začalo s plnením aspoň z časti, alebo sa prijalo hoci len čiastočné plnenie, odstúpenie od zmluvy už nie je možné, s čím sa stotožnil tak Ústavný súd Slovenskej republiky ako aj Krajský súd v Prešove. Tvrdenie žalobcu týkajúce sa skutočnosti, že súd prvého stupňa nie je viazaný právnym názorom ústavného alebo odvolacieho súdu nie je vecne správne, ale naopak zavádzajúce. Následne poukázal na to, že súd prvého stupňa správne vypočítal výšku priznaných trov v celkovej výške 11.306,82 Eur. Uviedol, že žalobca nemohol od zmluvy odstúpiť, keďže záväzok už zanikol jeho splnením. Navyiac, podľa názoru žalovaného konanie žalobcu ohľadom odstúpenia od zmluvy je aj konaním v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný zaplatil riadne a včas žalobca prijal plnenie 8.500 000 Sk, neskôr bola zaplatená len suma vo výške 30.000 Sk, čo je z celkovej kúpnej ceny cca 0,3 %.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) s tým, že termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj o termíne boli účastníci konania upovedomení písomne (§ 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo veci samej nie je dôvodné, odvolanie žalobcu je dôvodné len proti výroku o trovách konania.

Podstatným pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci bolo vyriešenie otázky, ktorú žalobca v odvolaní ako jedinú namietal, či 1. stupňový súd vyložil aplikáciu § 497 Občianskeho zákonníka nekonformným spôsobom, ktorý je v rozpore so súdnou praxou. Pretože v odvolaní bolo namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo potrebné zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Odvolací súd je toho názoru, že prvostupňový súd v prejednávanej veci správne zistil skutkový stav veci, vec správne aj právne posúdil, a preto odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na skutkové a právne závery uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa a len pre zdôraznenie dodáva:

Z výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáha určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, k.ú. O. ako parcely KN č. 712 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 434 m², KN číslo 713/2 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 54 m² a bytového domu súpisné číslo 3325 na parcele KN č. 712. Žalobca vo svojej žalobe uviedol, že na základe kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam zo dňa 14.07.2005, žalovaný od neho odkúpil nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k. ú. O.. Vklad vlastníckeho práva k uvedeným nehnuteľnostiam bol povolený dňa 11.08.2005. Tieto nehnuteľnosti boli neskôr zapísané na LV č. XXXXX. Z článku III. kúpnej zmluvy vyplýva, že prvú časť kúpnej ceny vo výške 2.500.000,- Sk žalovaný zaplatil pri podpise zmluvy a zvyšok kúpnej ceny vo výške 6.030.000,- Sk mal žalovaný zaplatiť žalobcovi ako predávajúcemu do 15 dní odo dňa povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, t.j. najneskôr do 26.08.2005. Podľa toho istého článku kúpnej zmluvy sa účastníci zmluvy dohodli, že v prípade, ak kupujúci neuhradí druhú časť kúpnej ceny v celej výške v lehote 15 dní odo dňa povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, má predávajúci právo od tejto zmluvy odstúpiť. Vzhľadom k tomu, že do dňa 21.12.2005 žalovaný nezaplatil zostatok kúpnej ceny vo výške

30.000,- Sk, žalobca využil citované ustanovenie kúpnej zmluvy a listom zo dňa 21.12.2005 od zmluvy odstúpil. V konaní bolo tiež preukázané, že toto odstúpenie sa dostalo do dispozičnej sféry žalovaného a odstúpenie od zmluvy bolo žalovanému riadne doručené.

Občiansky zákonník vychádza z toho, že zmluvy sú pre účastníkov záväzkového právneho vzťahu záväzné (pacta sunt servanda) a každý musí z nich vyplývajúce práva a povinnosti dodržiavať. Z toho vyplýva, že zmluvné strany nemôžu jednostranne odstúpiť od tohto záväzku (§ 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka) <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343816&FragmentId2=3343816>>, ibaže by im to zákon výslovne dovoľoval (§ 49 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343818&FragmentId2=3977768>>, § 517 ods. 1 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978125&FragmentId2=3978125>>, § 576 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978365&FragmentId2=3978366>> a § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka) <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978593&FragmentId2=3978593>> alebo ak si to zmluvné strany buď v prospech niektorej strany, príp. oboch strán v zmluve pri jej uzavretí či neskôr výslovne vymienili (§ 497 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343816&FragmentId2=3343816>> odstúpenie od zmluvy je možné v prípadoch stanovených zákonom alebo v prípadoch, keď sa na tom účastníci výslovne dohodli. Podľa zákona možno dojednať odstúpenie od zmluvy v prípade uzavretia zmluvy v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok (§ 49 Občianskeho zákonníka) ako sankciu za omeškanie dlžníka (§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka) <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978125&FragmentId2=3978125>>, za iné porušenie zmluvných povinností (napr. § 597 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978488&FragmentId2=3978490>>, § 623 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978592&FragmentId2=3978594>> a § 679 Občianskeho zákonníka <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3978768&FragmentId2=3978771>>) a ak je to účastníkmi zmluvy dojednané (§ 48 ods. 2 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343817&FragmentId2=3343817>> a § 479 Občianskeho zákonníka <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3345114&FragmentId2=3345115>>). V zásade možno rozlišovať medzi odstúpením od zmluvy na základe zákona (napr. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a odstúpením od zmluvy na základe dohody zmluvných strán (§ 497 Občianskeho zákonníka).

Podľa ust. § 497 Občianskeho zákonníka každý z účastníkov si môže vymieniť odstúpenie od zmluvy a dojednať pre ten prípad odstúpené. Kto zmluvu splní aspoň sčasti alebo prijme hoci len čiastočné plnenie, nemôže už od zmluvy odstúpiť, ani keď poskytne odstúpené.

Citované ust. § 497 Občianskeho zákonníka poskytuje zmluvným stranám možnosť jednostranne rozviazať záväzkový právny vzťah založený zmluvou. Je to zmluvná výhrada odstúpenia od zmluvy, ktorá umožňuje zrušiť zmluvu keď sa pre niektorú zo strán stala nevýhodnou. Ust. § 497 Občianskeho zákonníka zároveň dáva účastníkovi zmluvy právo pre prípad dojednaného odstúpenia od zmluvy dojednať aj odstúpené. Ďalšia úprava, druhá veta ust. § 497 Občianskeho zákonníka je všeobecná a vzťahuje sa na všetky prípady odstúpenia od zmluvy (či už s odstúpeným, alebo bez neho), tzn., že zákon zakazuje tomu, kto zmluvu splní aspoň sčasti, alebo prijme len čiastočné plnenie, aby mohol odstúpiť

od zmluvy, a to aj v prípade, keď poskytne odstúpené. Pokiaľ teda ust. § 497 Občianskeho zákonníka nedáva možnosť odstúpiť od zmluvy (či s dohodnutým odstúpným alebo bez neho) tomu kto prijme hoci len čiastočné plnenie (žalobca nepochybne prijal od žalovaného prvú splátku 2.500.000,- Sk pri uzavretí kúpnej zmluvy a prevažnú časť druhej splátky 6.000.000,- Sk, nezaplatil len zostatok kúpnej ceny 30.000,- Sk), žalobca nemal právo odstúpiť od zmluvy. Ak teda žalobca od zmluvy odstúpil, je toto odstúpenie neplatné pre rozpor so zákonom (§ 497 Občianskeho zákonníka).

Odvolačí súd naviac zdôrazňuje že žalobcovo počínanie (odstúpenie od zmluvy) je tiež potrebné považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Odvolačí súd preto v zmysle ust. § 213 ods. 2 O.s.p. vyzval účastníkom konania, aby sa písomne vyjadrili k použitiu ust. § 3 Občianskeho zákonníka. Odvolačí súd obdržal písomné vyjadrenie účastníkov konania k možnosti použitia ust. § 3 Občianskeho zákonníka, a to od žalobcu podaním zo dňa 30.08.2012 (v spise na č.l. 132), od žalovaného podaním zo dňa 17.08.2012 (v spise na č.l. 126).

Podľa ust. § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Občiansky zákonník v tomto ustanovení <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343690&FragmentId2=3977640>> zakotvuje jednu zo základných zásad, a to menovite, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Požiadavku zachovávať dobré mravy zdôrazňuje § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977638&FragmentId2=3977638>> tak, že výkon práv a povinností nesmie byť contra bonos mores. Nepoctivému konaniu (mala fides) nesmie súd poskytnúť ochranu. Obsah dobrých mravov spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Dobrými mravmi spoločnosti je súhrn etických a kultúrnych všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často zaistené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade s morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Tento všeobecný horizont, ktorý vývojom spoločnosti rozvíja aj svoj morálny obsah v priestore a čase musí byť posudzovaný vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, taktiež v danom čase a na danom mieste. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu „dobré mravy“ patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi (pozri R 88/1998). Zmyslom citovaného ustanovenia je zamedziť výkonu práva, ktorý síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom.

Pre posúdenie danej veci z hľadiska ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je významná výška nezaplatenej kúpnej ceny, dĺžka omeškania, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že v dôsledku mimoriadnych okolností žalovaný nemohol svoj záväzok splniť alebo, že dodatočne (po účinnom odstúpení od zmluvy) povinnosť splnil a za tohto stavu sa môže výkon práva žalobcu javiť ako jeho zneužitie (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 33Obo 1526/2006).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolačí súd zdôrazňuje, že žalobcovo odstúpenie od zmluvy je v rozpore s dobrými mravmi. Účelom vymieneného článku III. kúpnej zmluvy bola právna ochrana žalobcu v prípade nezaplatenia kúpnej ceny, a to najmä kúpnej ceny vo výške 6.030.000,- Sk. Jeho zmyslom bola ochrana právneho postavenia žalobcu pre prípad, ak by konaním žalovaného nedošlo k naplneniu predmetu kúpnej zmluvy. Z celej sumy 6.030.000,- Sk (druhej splátky) žalovaný nezaplatil načas len nepatrnú sumu 30.000,- Sk. Výška žalovaným nesplatennej kúpnej ceny činila 0,35 % (30.000,- Sk) z celkovej kúpnej ceny (8.530.000,- Sk). Na druhej strane je potrebné poukázať na to, že žalovaný zvyšok kúpnej ceny (30.000,- Sk) uhradil v ten istý deň, ako mu žalobca odstúpenie od zmluvy zaslal (21.12.2005). Čiže v deň, keď žalobca listom oznámil žalovanému odstúpenie od zmluvy, bola celá kúpna cena splatená. Odstúpenie od kúpnej zmluvy len z dôvodu nezaplatenia tak nepatrnej časti kúpnej ceny, pričom zvyšok kúpnej ceny (30.000,-Sk) žalovaný zaplatil v deň doručenia odstúpenia od zmluvy, považuje odvolačí súd za konanie, ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby ako správny potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p.. V podrobnostiach je potrebné odkázať na skutkové i právne závery uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania síce správne aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p., ale nesprávne určil výšku úkonu právnej služby.

Podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Odvolací súd má za to, že v konaní o určenie vlastníckeho práva nie je možné určiť hodnotu veci alebo práva v peniazoch. Vychádzal pri tom zo zistenia, že v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, zákonná úprava, pokiaľ ide o vyrubenie súdneho poplatku za návrh, upustila od jeho určenia podľa položky 1 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=11734>> o súdnych poplatkoch <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=11734>> a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) percentuálnou sadzbou zo základu, ktorým bola hodnota nehnuteľnosti, a počnúc od 01.07.2007 stanovila súdny poplatok za predmetný návrh pevnou sumou podľa písmena b/ danej položky sadzobníka (takto bol žalobcovi vyrubенý aj súdny poplatok za návrh, v spise na č.l. 30). Konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je preto z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na hodnotu nehnuteľnosti, ku ktorej sa má určiť vlastnícke právo. Preto je potrebné aj z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny advokáta za poskytovanie právnych služieb aplikovať rovnaký princíp a pri stanovení základu tarifnej odmeny treba vychádzať zo sadzby stanovenej pre spory s neoceniteľnou hodnotou veci podľa ust. § 11 ods. 1 vyhlášky. Namietané nesprávne rozhodnutie o trovách konania bolo preto opodstatnené.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie vo výroku o trovách konania. V zmysle ust. § 11 ods. 1 O. s. p súd priznal žalovanému trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za 9 úkonov právnej pomoci (prevzatie zastúpenia AK NIŽNÍK - 48,62 Eur, podanie protistrane zo dňa 27.08.2008 - 48,62 Eur, vyjadrenie k žalobe - 48,62 Eur, účasť na pojednávaní dňa 28.01.2009 - 53,49 Eur, účasť na pojednávaní dňa 25.02.2009 - 53,49 Eur, písomné vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 27.04.2009 - 53,49 Eur, účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 09.09.2009 - 53,49 Eur, vyjadrenie na súd zo dňa 02.08.2011 - 57,- Eur a účasť na pojednávaní dňa 26.10.2011 - 57,- Eur. K týmto úkonom ďalej patrí režírný paušál 3 x 6,31 Eur, 4 x 6,95 Eur a 2 x 7,41 Eur. Právnomu zástupcovi ďalej patrí cestovné za účasť na pojednávaniach dňa 28.01.2009, 25.02.2009 a 09.09.2009 vo výške 18,37 Eur + 18,43 Eur + 20,36 Eur a náhrada za stratu času v súvislosti s uvedenými pojednávaniami vo výške 3 x 46,36 Eur. Ďalej náhrada za stratu času v súvislosti s pojednávaním dňa 26.10.2011 vo výške 247,- Eur. K odmene právnomu zástupcu je ďalej potrebné pripočítať 20 % DPH vo výške 195,72 Eur. Trovy konania celkovo činia sumu 1.174,33 Eur.

Súd nepriznal žalovanému odmenu za úkon príprava a prevzatie zastúpenia ďalším právnym zástupcom a to z dôvodu, že tento úkon považuje za neúčelný. Žalovanému bola priznaná odmena za prevzatie zastúpenia pôvodným právnym zástupcom. V konaní nebola preukázaná nevyhnutnosť zmeny právneho zastúpenia (napr. v dôsledku zdravotných problémov advokáta a pod). Súd rešpektuje skutočnosť, že účastník konania si vyberá advokáta, ktorý ho v konaní zastupuje, a má právo advokáta počas konania zmeniť. Bez preukázania dôležitých dôvodov, ktoré viedli k zmene právnomu zastúpenia, súd nemôže priznať úkony právnej pomoci spočívajúce v prevzatí zastúpenia novými právnymi zástupcami. Takáto nevyhnutná zmena musí ísť na ťarchu účastníka konania, ktorý zmenil právneho zástupcu. Pri opačnom výklade by sa trovy konania zbytočne navyšovali. Súd rovnako nepriznal právnomu zástupcovi odmenu za ďalšiu poradu s klientom zo dňa 24.10.2011, pretože tento úkon nebol v konaní preukázaný.

Podaním zo dňa 24. 10. 2012 o 8:20 hod. žalobca vzniesol námietku premlčania voči námietke žalovaného, že „odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy uzavretej dňa 14. 07. 2005 zo dňa 21. 12. 2005 doručené žalovanému dňa 21. 12. 2005 je neplatné.“

Predmetom konania nie je žaloba o neplatnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy, ale určenie vlastníckeho práva, v rámci ktorého konania žalovaný namieta neplatnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy pre rozpor so zákonom (ust. § 497 Občianskeho zákonníka). Preto vzhľadom na predmet konania vznesená námietka premlčania nie je opodstatnená. Keďže odstúpenie od zmluvy je absolútne neplatným právnym úkonom, akákoľvek námietka premlčania je bez právneho dôsledku, keďže k absolútne neplatným právnym úkonom sa neviaže žiadna premlčacia lehota.

Podľa ust. § 220 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Z týchto dôvodov odvolací súd považoval odvolanie žalobcu týkajúce sa náhrady trov konania za dôvodné. Preto uznesenie v jeho napadnutej časti t.j. vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 1.174,33 Eur.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Vzhľadom na to, že žalobca mal úspech len v nepatrnej časti, nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovaný návrh na náhradu trov konania nepredložil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.